

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Leodivm Ecclesiae Cathedralis

Rausinus, Stephanus

Namvrçi, 1639

Capvt Qvartvm. Vbi Refelluntur alia quaedam antiquitatis argumenta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11818

berrima S. Lamberti Basilica. Et loquendi ipsa phrasis infinuat Montis Publici nomen esse nouitium, & posteriùs, à Sanctissimi Præfulis Martyrio, inditum.

CAPVT QVARTVM.

Vbi Refelluntur alia quadam Antiquitatis argumenta.

Non difficiliùs è manu Herculis clauam extorferis, quàm ex animo quorundam Leodiensium antiquitatis opinionem eradicaues. Cum Anthæo luctamur, qui prostratus, attactu telluris fortior refurgit. Alia super alia oggerunt argumenta, velut è prompta pharetra sagittas. Potiora strictim refellam: nam omnia perstringere, quod vana & inania sint, & operam perdere & nugas maximas sit agere. Sunt autem ista.

Episcopatus iuxta sacros canones non eriguntur nisi in locis insignibus & maioribus Urbibus, Legiam igitur verisimiliter non fuisse Villam, aut Vicum inaugurato de Episcopatu D. Huberto.

Locum, vbi est Leodium esse amænissimum, & commodissimum ad Urbis inædificationem: quis proinde persuasum habeat vsque ad tempora D. Huberti dilatam Oppidi foundationem.

Adhæc varijs Diplomatis Pontificum, & Principum, Eburones magnifieri à vetustate, quod à Diuo Materno Principis Apostolorum discipulo syncerum fidei Christianæ lac imbiberint.

Dehinc in libro de Notitia Imperij Romani multò ante

ante Diuum Hubertum recenferi Leodium pro ftatione & præfidio Legionum aut cohortium Romanarum.

Denique dignitati & exiftimationi huiufce Urbis derogari, fi multis non inferior, ponatur æuo & ætate posterior.

Centuriam eiusmodi argumentorum vno quis difflauerit fpiritu.

Primum aggredior. Sacris equidem fancitum canonibus Epifcopos non in Castellis, Vicis aut minoribus Ciuitatibus debere constitui, fed Præsbyteros per Castella & modicas Ciuitates atque Villas ab Epifcopo debere ordinari, fingulos tamen per fingulos titulos fuos: ad honorabilem & maiorem tantum Urbem, ordinandum Epifcopum, ne nomen & authoritas vilefcant Epifcopi. Ita iam sub primordium Ecclefiæ, Anacletus Papa, & postmodum Leo ad Epifcopos Africae, & Zacharias ad Bonifacium Epifcopum apud Germanos Legatum refcripfit. Et in Concilio Sardiceni sub Iulio Primo Papa celebrato, vndecimo post Constantini Magni obitum anno, refolutum, non effe ftabiliendos Epifcopos, nifi in his Ciuitatibus, quæ Epifcopos habuerint, aut fi qua talis, aut tam populofa eft Ciuitas, quæ mereatur habere Epifcopum. At nec præfcriptis Canonibus nec vlla lege Diuina aut humana cautum, non nifi in veteribus & antiquis Oppidis erigendos effe Epifcopatus. Constantino-
polim alteram Romam, Magnus Helenæ filius condidit, nec quod recens effet condita, eò minus eft in Patriarchatum eleuata. Eodem tempore Locus in Urbem & Epifcopatum vt erigatur nil vetat. Inuoco extrauagamem
quintam sub titulo de præbendis ad hanc quæftionem

minimè extrauagantem, vbi Ioannes vigesimus secundus erigit Episcopatum Tholosanum in Metropolim, cui pro Suffraganeis Ecclesiis deputantur quatuor Villæ, scilicet de monte Albano, Sancti Populi, de Riuis, & de Lumberiis, quarum quælibet eapropter in Ciuitatem erigitur. De hac Episcopatus Leodicensis erectione, aut potius è Tungrensi aut Traiectensi Oppido in Leodicense Oppidum translatione, non ero iniurius Adolpho Happartio viro consultissimo, si verba eius hîc transcribam, illius non mea contestatus. Sanctus Hubertus, inquit, autoritate Apostolica per Papam Ioannem sibi commissa Synodum triginta Episcoporum congregauit, quorum ordinatione Tungrensem Ecclesiam transtulit & plurimis dignitatibus & priuilegijs decorauit. Verum Sanctus Hubertus videns filiam sublimatam in matrem, vt Regale Sacerdotium obtineret, Ecclesiam esse Cathedralē, ipsamque Ciuitatem caput esse Episcopij, diuersas Leges & plebiscita populo suo promulgauit. Et quia erat pacis & iustitiæ cupidus, iustam stateram ponderis, mensuram vini & frumenti imposuit, & morosæ plebi certa Priuilegia & libertates concessit. Ipse Moneram publicam, sigillumque S. Lamberti figuratum cuius inscriptio SANCTA LEGIA ECCLESIAE ROMANÆ FILIA, effinxit. In hunc ille tenorem.

Non quod intelligat Leodium fuisse factum Oppidum Apostolica auctoritate, sed Cathedralē iussu Pontificio sedem effectam, à Cæsare Urbis decore illustratam, cum nulli Principi superiorem alium recognoscenti, liceat Vrbes auctoritate priuata condere, ad quod supremi Principis necessarius est assensus. In hac specie vsus nihilominus

minus accomodè Ciuitatis nomine, ad Pontificios & recentiores Canones respiciens, quibus pro loquendi consuetudine quasi ad aliarum Urbium distinctionem, Ciuitates dicuntur eæ Vrbes, quibus datus est Episcopus. Quod non idem est de loquendi proprietate in inre Ciuili, vbi Urbem & Ciuitatem non distinguimus ab inuicem.

Secundum ab eleganti & amœno sæcundoque situ depromptum argumentum non concludit. Alioquin statim ac Vrbes ædificari inceperè, inferri posset, omnes Vrbes oportunis locis assitas, quæ pluribus postea lustris, imò sæculis è gleba, silua, aut rupe in Vrbes excreuerunt, fuisse Niniue cõataneas. Sequeretur quod Æneas aut Ascanius Romam, non ille Lauinium, hic Albam extruxisse debuissent. Quid ita? Camillus tibi pro me dicet apud Liuium, dum incensa & diruta à Gallis Roma populum Veios migrare paranrem dehortatur. Non sine causa dij hominesque hunc locum condendæ Vrbi delegerunt, saluberrimos colles, flumen opportunum, quò ex mediterraneis locis fruges deuehantur, quò maritimè commeatus accipiuntur, mare vicinum ad commoditates, nec expositum nimia propinquitate ad pericula classium externarum, regionum Italiæ medium; ad incrementum Urbis natum vnicè locum argumento est ipsa magnitudo tam nouæ Urbis.

Et quod locus vbi Leodium cernitur ab oportunitate & amænitate commendatur, næ aliud fortè sentiret, qui talem ab oculos mentis, qualis Iuliano æuo fuit, sibi proponeret. Horrentem siluis, tenebrosam opacitate arborum, inuium aditu, præcipitem collium iugis, nec
fluuiò-

fluuiorum qua nunc luxuriat maritatione conspicuum. Verè Iustinianus noster, Nihil penè in semetipso manet, sed currit natura semper multas euoluens mutationes, quas neque prouidere facilè est, nec prædicere.

Esto à bustis Legionis & cohortium Romanarum locus iste truncato ex parte nemore & erectis tumulis horridam comam posuerit, & iam vaticinante B. Monulpho riferit Legiæ vallis: quicquid ante D. Hubertum eò circa actum aut fabricatum fuerat, vmbra vel nebula erat, præ corpore. Locum Hubertus Præceptoris reliquijs & cineribus nobilitaturus, purgavit, & concinnè aptauit, vt decens fieret magistri conditorium: pluris multò ossa faciens Martyris, quam Rex Macedo Homeri Iliadem, cui asseruandæ preciosissimam Darij Thecam reseruauit.

Nec sub D. Huberto quidem ea quæ hodie facies & oportunitas loci. Mons publicus vt plurimum erat adhuc incultus & inaccessus: castrum Sancti Michaëlis quod mortuo conditore fuit extructum, vbi nunc Sanctæ Crucis Ecclesiam Collegiatam aspiciamus Ogero Dano in habitationem concessum, Siluestre ab adiacentibus in eo monte siluis nuncupatum fuit: sub Notgero idem mons iuxta D. Martini ædem incidi primum occipit, & vallis ipsa aliquibus sui partibus remanebat informis. Si verum est quod Danus ille Castrum Sancti Georgij eò loci vbi est Ecclesia Sanctæ Catharinæ, quo Imperator Leodium veniens diuenteret, construxit, vsque ad portam antiqui pontis porrectum. Prout verum est à Notgero Baldricum Episcopum in Monasterij Sancti Iacobi structuram necesse habuisse, locum futuro

Monas-

Monasterio destinatum, terram situm, & solis feris animantibus cognitum, ædificabilem & habitabilem reddere. Mosæ etiam qui tranquillo suo allapsu Urbem venustat, multiplicatisque Mæandris amœnam & nitidam facit, non minus sinu, quo varij generis pisces educat, quàm irrigatione riparum fœcundus, mediam Legiam non intersecabat. Quin, non hæsitanter affirmem, Ambiorigis ætate aliquo spatio distasse ab hac conualle in qua cum Romanis confligit: cum Cæsar diligentissimus Geographus qui tam graphicè locum pugnæ descripsit, fluentis iuxtà Mosæ nusquam meminert. Quò Chronica Domestica referri possent, testantia quod Notgerus Mosam qui extra Ciuitatem fluebat, circa claustra Diuorum Pauli & Ioannis induxerit, & per Ciuitatis medium defluere procurarit. Minutiores fluij Vrta & Vezeris qui hodie grato & non inuiti conubio in cubile & alueum Mosæ descendunt antiquitus aliò diuertebant.

Vis ex aduerso præualida tuæ inuerisimilitudinis indicia? Vrbs Tungrorum æuo Diuorum Materni, Marcelli, Seuerini & sequentium vsque ad Diuum Seruatium Saluatoris nostri consanguineum, florentissima & amplissima fuit, Carthagini & Numantiæ à scriptoribus æquiparata, in qua duæ & septuaginta congregationes fuisse dicuntur, & totidem delubra quondam dæmonum perpurgata, in ædes sacras conuersa: quæ cum tribus vix miliaribus Leodio distet, nulli tunc in mentem venerit Leodij ædificandi cogitatio. Excisis per Hunnos Tungris, Episcopi sese Traiectum recepère, præposituræ dubio procul Leodium Traiecto, si Leodium extitisset.

H

Internis

Internis & peregrinis Chronicis constat Pipinum Her-
stallū Principem Martelli patrem & Pipini Regis aum,
Herstallij, & in Villa Iupilia locis Leodio proximis, vno
cis, altero trans Mosam, magna anni parte sedem & au-
lam tenuisse, citra vel minimam Leodiensis Urbis me-
moriā, quam, quisquis minimum aceti habuisset in
pectore, haut præteriisset, si Sol Urbem vidisset.

Quod pro tertia magna machina opponitur ab anti-
quitate Religionis Christianæ fæliciter à Diuo Materno
haustæ non paucis celebrari Leodium Encomiis, casto
ictu concidit. In Eburones generaliter quadrat hæc
commendatio, & cum Eburonum nomen sit genti com-
mune, Vicorum, Villarum & agrorum cultoribus æquè
ac Oppidanis congruit. Congruentiore oratione Dio-
nensibus & Hoyensibus Leodio longè vetustioribus
conuenit, quos multo antè S. Lamberti tempora Chri-
stianam suscepisse fidem liquet, & Urbium prærogatiuā
ante excitatum à fundamentis Leodium præualuisse.
Quid miri si in Leodicensium laudem adducitur eos
à discipulo S. Petri suxisse lac salutis, cum rusticorum &
Urbanorum nullum sit discrimen, & ab Eburonibus ge-
nus duxisse credantur, qui S. Maternum prædicantem &
conuertentem audiuerunt? Adde, Tungrensis Eccle-
siæ & populi Tiaram interiectione temporis Leodium
transmigrasse, eandemq; censi Ecclesiam Episcopalem
Tungrensem & Leodiensem, loco & tempore tantum
diuersam. Adeò vt quod propriè & verè de Tungrensi
dicendum conueniret, modo ob ingratitude in
S. Seruatium commissam, & ob eum reatum, Deo
volente, Cathedram transpositam, Leodicensi appli-
catum

catum postea fit Ecclesiæ & Ciuitati.

Grandio gradum, & ad id quod ex libro de Notitia Imperij Orientis adfertur sub Arcadio & Honorio Imperatoribus, Romanos habuisse præsidium propè Tungros, & Præfectum Lætorum Lagenfium inscribi: & Lagenfes illuc videri intelligi Leodienses binis literis in binas commutatis ob vocis euphoniã. — Paucis responsum do. Diffonantiam diuersitatemque esse vocum: & vocum, & rerum separatarum, rationem esse separatam axiomete Iurisconsultorum. Et gratis concessio Leodicenses olim Lagenfes appellatos (an Lagenfes à Lagena? Ludicrum sit & deridiculum) nulla inde quod Leodium esset, nedum Vrbs esset, firma illatio. Non fallam, nec fallar. Si Romanum præsidium sub Honorio fuit propè Tungros, Præsidij Præfectus non fuit Leodiensium militum Præfectus. Cum quia vox Lætorum non alios quàm Romanos denotat: tum & præcipuè, quia sicut Romani neminem Prouincialem Prouinciæ suæ imponebant, sic inter stationarios & limitaneos Imperij milites, illius Prouinciæ cohortem non erant collocaturi. Vt est res fatebor, posito omni affectu perquisiui quàm diligentissimè, num Leodium vndecunq; ante D. Huberti præsulatû è spelæis aut antris aliquibus eruerem: laterem laui, perquisiui quod nusquam erat. Grimoaldum Pipini Herstalli filium in Conuentu apud Leodium fuisse à Radbodo Phrysiæ Regulo trucidatum persuasus cæteros fefellissimè: secus est: Pipinus quidem Radbodum & Phrysiam subiugauit, & Radbodus Grimoaldum temerati matrimonij conuictum aut suspectum ex insidijs peremit; at non in Comitijs Leodij

H 2

habi-

habitis, nec Leodij, quod non ita post, sub Hubertinis auspicijs conditur. Si author aliquis Leodij euenisse author est, Vergiliano & Poëtico more dixit, sicut Æneam Lauinij posterius conditorem scripsit, in Italiam Lauinaque littora venisse, antequam Lauiniam, coniugem vidisset, aut præuidisset, à qua Lauinium, postea conditum, nomen accepit. Colophonem huic quæstioni appono: si nihil dignitati Urbis detractum per antiquitatis detractorem ostendero. Percurre monumenta antiquitatis, antiquissimarum Urbium vestigia, non extant. Miserum est verbum fuisse, inquit Comicus. Nunc seges est vbi Troia fuit. Quantò fæliciùs est Leodium esse recentius, quam quærere vbi fuerit? Et quantò honorificentius S. Huberto gloriari Conditore, quàm multis S. Hubertum præcessisse sæculis, & inferiorem habuisse parentem? Quamdiu Urbs steterit vix refert, quibus morata sit moribus refert plurimum. Antiquissimæ erant Athenæ, & Urbs Graciæ pulcherrima, quique Athenas nominasset, Gratiarum & Leporum dixisset emporium, recedens tamen Athenis Aristoteles, quærentibus causam, respondit in pulcherrima Athenarum Urbe ficum super ficum tabescere. In nouitatis consolationem recentioribus Oppidis videtur hæc Plautus reliquisse.

*Si incola benè sunt morati pulchrè manitum est Oppidum;
 Perfidia & peculatus ex Urbe & auaritia si exulant,
 Quarta inuidia, quinta ambitio, sexta obtrectatio.
 Septimum periurium, octaua indiligentia, nona iniuria.
 Decimum quod pessimum est aggressu scelus.
 Hæc nisi Urbe aberunt, centuplex murus rebus seruandis parum est.*

Ego

Ego Legiæ, gloriosam inscriptionem à Conditore vice oraculi donatam auribus frequenter intonandam censerem, vt tanto præconio, operibus, dignam se præbeat, nec committat (quod abfit) vt sicut degeneri P. Scipionis Africani filio annulus in quo Africani caput sculptum erat fuit per propinquos è manu detractus, nobilissimus FILIÆ ROMANÆ ECCLESIAE titulus quandoque ei depereat.

CAPVT QVINTVM.

Leodium esse Urbem Imperialem, seu Imperij.

CVM Epidico possim dicere, Hercle miserum est ingratos esse homines id quod facias bene: ego quod benefeci malefeci, quia amor mutauit locum. Leodium esse Imperij, Imperioque & Cæsari subiectam, tam clarum est, quam Solis radij esse, cum sudum est solent. Hoc asserui, scripsi, confirmaui in Viennensi negotiatione, idem in processu Spirensi à senioribus allegatum, & à maioribus pro Lege tentum. Et neque Spiræ, neque Viennæ quicquam foret negotij, ni Cæsareani Leodienses essent. Laudem & præmium spectabam: ex improviso mihi accidit quod apud Xenophontem Cyro adolescenti, qui duobus condiscipulis disparis staturæ datus disceptator, quorum vni breuior, alteri laxior & promissior vestis erat, quia vtili commutatione breuiorem minori, maiusculam maiori adiudicat, vapulauit. Rem illorum, è dignitate sicut è veri-